

СТАНОВИЩЕ

от д-р Красимир Маринов Маринов

Професор в Университет за национално и световно стопанство - София

относно материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност **„Професор“**
в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование **3. Социални, стопански и правни науки,**
професионално направление **3.8. Икономика (Маркетинг)**

В конкурса за „Професор“, обявен в Държавен вестник, бр. 96 от 11.11.2025 г., и в интернет страницата на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Маркетинг и МИО“ към Факултет по икономически и социални науки, като кандидат участва доц. д-р Теофана Валентинова Димитрова-Станева от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед № РД-22-44 от 09.01.2026 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури в конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“ в ПУ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика (Маркетинг), обявен за нуждите на катедра „Маркетинг и МИО“ към Факултет по икономически и социални науки.

За участие в обявения конкурс документи е подала доц. д-р Теофана Валентинова Димитрова-Станева - единствен кандидат в конкурса.

Представеният от доц. д-р Теофана Димитрова-Станева комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

Кандидатът е приложил общо 35 научни труда, като всички са извън дисертацията за придобиване на научната степен „доктор“ и процедурата за заемане на академичната длъжност „Доцент“. Публикациите, разпределени по вид, са: 3 монографии, в т.ч. хабилитационен труд; 1 книга на базата на защитен дисертационен труд; 8 студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация; 4 студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове; 5 статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация; 9 статии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове; 4 доклада, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или

публикувани в редактирани колективни томове; 1 университетски учебник. По съавторство трудовете са: 8 самостоятелни публикации и 27 публикации в съавторство. За трудовете в съавторство са представени разделителни протоколи.

За рецензиране се приемат всички 35 научни труда.

Доц. д-р Теофана Димитрова-Станева завършва магистърска програма по „Корпоративни финанси“ в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ през 2002 г. От 2005 г. до 2014 г. последователно заема академичните длъжности асистент, ст. асистент и гл. асистент по Маркетинг в катедра „Маркетинг и международни икономически отношения“. През 2013 г. доц. Димитрова-Станева придобива ОНС „Доктор“ по докторска програма Икономика и управление (индустрия) с дисертация на тема „Управление на продуктовия микс (на примера на пивоварната индустрия)“. През 2014 г. печели конкурс за доцент по „Маркетинг“ в катедра „Маркетинг и международни икономически отношения“, с която е свързана и до момента. Професионалното израстване на кандидата е съпътствано с множество обучения; със заемане на отговорни позиции в нейния университет (ръководител на катедра „Маркетинг и международни икономически отношения“ в периода 2015-2023 г.); както и с участие като независим експерт в състава на експертни групи в процедури по акредитация, мониторинг и контрол на висшите училища в България, извършвани от НАОА.

Впечатленията ми от кандидата в конкурса са натрупани от участия в процедури за защита на дисертационни трудове и процедури за хабилитация. Познавам доц. Димитрова-Станева като прецизен и ангажиран учен и изследовател; отдаден на работата със студентите преподавател; отговорен и съпричастен човек и колега, на който може да се разчита.

Доц. Димитрова-Станева е представила справка и доказателствен материал за покриване на минималните национални изисквания и допълнителните факултетни изисквания. Реалният брой точки на кандидата в конкурса е 1 084,16 т. – близо два пъти по-голям от изискванията на ЗРАСРБ. Кандидатът преизпълнява и допълнителните изисквания на Факултета по икономически и социални науки на ПУ „Паисий Хилендарски“ - 821,2 т. при изискуеми 450 т.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Подготовката и учебно-педагогическата дейност на кандидата се характеризират едновременно с мащабност и задълбоченост. Отчетената аудиторна заетост на доц. Димитрова-Станева за последните пет пълни академични години е значителна и превишава норматива за преподаватели на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Доц. Димитрова-Станева самостоятелно е разработила 3 учебни курса за ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“. Запознаването с учебната документация за тези дисциплини показва, че те са посветени на важни области в образованието на специалистите по маркетинг; балансирано представят както историческото развитие, така и съвременното състояние на разглежданите концепции; интегрират предоставянето на знания с формирането на практически умения за анализ и вземане на решение от страна на обучаваните.

Висока оценка заслужава фактът, че кандидатът е ръководил 2 магистърски програми във ФИСН при ПУ „П. Хилендарски“ - „Маркетинг“ и „Маркетинг и продажби“ (действаща и в момента).

В подкрепа на преподаването по водените курсове кандидатът е разработил учебник, както и учебно помагало с тезиси, задачи, казуси и тестове. Помагалото не е обект на рецензиране в конкурса, но показва ангажимента на кандидата към работата със студентите.

Доц. Димитрова-Станева е ръководила 3 докторанта, един от които вече е защитил успешно.

Научната и научно-приложната дейност на кандидата е солидна. Кандидатът притежава значителен опит в ръководство и изпълнение на проекти. Реализирани са участия в общо 7 научноизследователски проекта, от които в два е бил ръководител и координатор.

Кандидатът е бил рецензент на редица монографии на колеги, работещи в сферата на маркетинга и управлението, както и член на редакционните колегии на периодични научни списания, отговаряща в тях за тематичен сектор „Икономически науки“. Кандидатът е бил рецензент и на множество доклади, представени на научни конференции, както и съставител/рецензент на сборниците на научни конференции.

Оригиналните научни и научно-приложни приноси на доц. Димитрова-Станева могат да бъдат групирани в няколко тематични области.

Първо, обогатяване на научното знание за устойчивото потребителско поведение. Постигане на кандидата е установяването на основните детерминанти и бариери, доминиращите тематични направления и поведенчески резултати в устойчивото потребление. Принос на кандидата е и разработената и апробирана методика за изследване на поведението при покупка на устойчиво облекло сред Поколение Z (публикации: 1, 9, 13, 24).

Второ, доразвиване на маркетинговата теория в сектора на висшето образование. Заслуга на автора е систематизирането и приносът в изясняването на ролята на маркетинговата концепция, маркетинговите комуникации, качеството на образователния продукт, публичния образ и конкурентоспособността на висшите училища, както и основните подходи, инструменти и показатели за тяхното управление и оценка в условията на засилена конкуренция и пазарна ориентация на системата на висшето образование. Потвърдена е ролята на бранд имиджа, бранд асоциациите, възприеманото качество, удовлетвореността и ангажираността като фактори за формиране на лоялността и комуникацията „от уста на уста“ в образователната сфера (публикации: 2, 3, 6, 10, 11, 16, 19, 20, 22, 25, 28, 32, 33, 34).

Трето, обогатяване на знанието за научно-приложните аспекти на маркетинговото управление в различни сектори на стопанството. Интегрирани и апробирани са управленски инструменти и са идентифицирани ключови управленски възможности и предизвикателства в секторите здравеопазване, финанси, телекомуникации, винарска индустрия, подпомагащи вземането на стратегически решения и изграждането на устойчиви конкурентни предимства (публикации: 5, 12, 14, 15, 18, 21, 23, 26, 29, 30, 31, 35).

Хабилитационният труд на доц. Димитрова-Станева „Sustainable Consumer Behavior: From Global Evidence to Local Insights Among Generation Z in Bulgaria“ е изследване с безс-

порна актуалност и значимост, продиктувани от нарастващия натиск върху нашата планета и необходимостта от дългосрочни решения за гарантиране на качеството на живот във всички негови измерения. Целта на монографията е да анализира проучванията върху устойчивото потребителско поведение и да тества предложената концептуална изследователска рамка сред поколението Z в България.

Първата глава очертава развитието на научните публикации в областта на устойчивото потребителско поведение въз основа на библиометричен анализ на публикации, индексирани в две световно признати научни бази данни – Scopus и Web of Science – за периода от 1999 до 2024 г. Втората глава представя систематично изследване на литературата за устойчивото потребителско поведение сред поколението Z. В тази глава са идентифицирани основните концепции, детерминанти, бариери и поведенчески резултати, заедно с теоретичните рамки, изследователските подходи, ключовите пропуски и бъдещите направления за изследвания, присъстващи в съществуващата литература. Третата глава представя резултатите от емпиричното проучване на устойчивото потребление на облекло сред поколението Z в България.

Получените от изследването резултати сериозно обогатяват знанието за загрижеността за околната среда сред поколението Z в България. Загрижеността за околната среда се очертава като ключов фактор, предшестващ намерението за покупка на устойчиви дрехи. Изследването потвърждава и ролята на трите класически конструкта на теорията на планираното поведение – нагласи, субективни норми и намерения – при прогнозирането на действителното поведение.

Значимостта на приносите на кандидата са намерили отражение в трудовете на други автори. От установените общо 67 цитата, две-трети (44 бр.) са в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – ясно доказателство за интереса към научните резултатите, получени от доц. Димитрова-Станева.

Посочените по-горе констатации относно преподавателската и научно-изследователската дейност на доц. Димитрова-Станева дават основание да се заключи, че кандидатът е учен, изследовател и преподавател с огромен опит и оригинални приноси в развитието на маркетинговата теория.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от доц. д-р Теофана Димитрова-Станева, отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за прилагането му и на съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът в конкурса е представил значителен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „Доктор“ и процедурата за получаване на академичната длъжност Доцент. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили международно признание, като значителна част от тях са публикувани в списания и в научни сборници, издадени от международни академични издател-

ства. Теоретичните му разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на доц. д-р Теофана Димитрова-Станева е несъмнена.

Постигнатите от доц. д-р Теофана Димитрова-Станева резултати в учебната и в научноизследователската дейност напълно съответстват на минималните национални и допълнителните изисквания на Факултета по икономически и социални науки, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове и с оглед на анализа на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Факултета по икономически и социални науки за избор на доц. д-р Теофана Димитрова-Станева на академичната длъжност „Професор“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика (Маркетинг).

01.03.2026 г.

Рецензент:

проф. д-р Красимир Маринов